

7. søndag efter Trinitatis

Salmevalg

492: Guds igenfødte, ny-levende sjæle

305: Kom, Gud Helligånd, kom brat

487: Nu fryde sig hver kristenmand

367: Vi rækker vore hænder frem

471: O glædelig dag

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas

Jesus kom ind i Jeriko og gik gennem byen. Der var der en mand, som hed Zakæus, han var overtolder, og han var rig. Han ville gerne se, hvem Jesus var, men kunne ikke for skaren, da han var lille af vækst. Så løb han i forvejen og klatrede op i et morbærfigentræ for at få ham at se, for han måtte komme den vej forbi. Da Jesus kom til stedet, så han op og sagde: ”Zakæus, skynd dig at komme ned! I dag skal jeg være gæst i dit hus.” Så skyndte han sig ned og tog glad imod ham. Men alle, som så det, gav ondt af sig og sagde: ”Han er gået ind som gæst hos en syndig mand.”

Men Zakæus stod frem og sagde til Herren: ”Se, Herre, halvdelen af, hvad jeg ejer, giver jeg til de fattige, og hvis jeg har presset penge af nogen, giver jeg det firedobbelt tilbage.” Da sagde Jesus om ham: ”I dag er der kommet frelse til dette hus, fordi også han er en Abrahams søn. For Menneskesønnen er kommet for at opsøge og frelse det fortabte.”

Prædiken

”I dag skal jeg være gæst i dit hus.”

Hvorfor går Jesus hen til træet, hvor Zakæus gemmer sig? Hvorfor går Jesus netop hen til den mand, der er så lille, at han ikke kan komme til at se Jesus. Sådant en lille grådig gniert, som folk sikkert fandt komisk, dengang han gik i skole. Sådant en lille snothvalp, der blev mobbet, fordi han havde ost med i madpakken. Sådant en lille, underlig, pengegrisk embedsmand, der endelig har fundet sin rette hylde: Der var ikke andre, der kunne lide ham, så han valgte pengene. Og så har han fundet sig et arbejde som

grisk embedsmand: Han er blevet overtolder og udnytter sit embede på det groveste til at skrabe rigdomme til sig.

Zakæus var overtolder, rig og han var lille af vækst. Det er alt, vi ved om ham, og alligevel kan vi hurtigt danne os et billede af denne aldeles usympatiske mandsperson. Og han ved det jo også godt selv, altså at han er aldeles usympatisk, og at ingen bryder sig om ham. Han er overtolder, og det betød dengang, at han arbejdede for romerne, altså undertrykkerne, og han var derfor at regne for en landsforræder. Derfor ser man ham heller ikke mase sig igennem mængden, og sige, ”undskyld, jeg er lille og kan ikke se noget, kan jeg lige komme forbi her.” Nej, Zakæus er lidt flov, og han gemmer sig derfor i et træ, hvorfra han får mulighed for at se Jesus.

Jesus går rundt blandt folkene, en stor mængde mennesker, der omgiver ham. Der er uden tvivl alle mulige forskellige slags mennesker, og uden tvivl respekterede borgere, der nok kunne stable et måltid på benene; fromme mænd, der var et besøg værd. De går som en

kødrand omkring ham, og der er sikkert flere af dem, der allerede har budt mesteren selv, Jesus, indenfor i deres stuer.

Så hvorfor går Jesus hen til det træ og kalder på Zakæus, idet han siger: ”Zakæus, skynd dig at komme ned! I dag skal jeg være gæst i dit hus.”?

Et svar kunne jo være: ”For Menneskesønnen er kommet for at opsøge og frelse det fortabte.”

Jeg vil stille to spørgsmål nu, som, jeg mener, er essentielle, for at vi kan forstå fortællingen.

Hvem i fortællingen identificerer vi os med?

Hvad står imellem mig og min næste?

Jeg vil forsøge at besvare spørgsmålene, og jeg begynder med nummer to spørgsmål:

Hvad står imellem mig og min næste?

Grunden til, at jeg stiller spørgsmålet, er, at Zakæus er en rig mand, der er blevet mere optaget af sin rigdom end af

sin næste. Han er afskærmet fra andre mennesker, der kalder ham en synder, og han har grisk raget al den rigdom til sig, han kunne slippe af sted med: Hans rigdom er blevet ham mere værdifuld end omsorgen for de fattige, ærlighed og næstekærlighed; hans rigdom er blevet ham mere værdifuld end samværet med andre mennesker.

Men da Jesus kommer til ham og siger: ”Zakæus, I dag skal jeg være gæst i dit hus!” da erkender Zakæus straks sit fejltrin; han erkender straks, at noget står i vejen, noget står mellem ham selv og hans medmennesker. Jesus siger to ting til ham i den sætning, der afslører **anerkendelse**: Han nævner Zakæus ved navn. Jesus ved, hvem Zakæus er. Zakæus er ikke blot en anonym, grå mand; Zakæus er et menneske, Jesus har lagt mærke til. Den anden ting, Jesus siger, er: Jeg skal være *din* gæst!

At Jesus Kristus, Guds søn, vil være gæst hos en tolder, er for mig at se en aldeles vidunderlig og forunderlig ting. Det kunne aldrig falde denne tolder ind at indbyde Jesus – et

glimt er nok for Zakæus. Alligevel er det hos Zakæus, Jesus vil være gæst.

Da Jesus viser Zakæus den anerkendelse og tillid, opstår det øjeblik af klarhed, hvor Zakæus ser, hvad der står i vejen for hans frelse, hvad der står mellem ham og hans næste: Nemlig rigdommen. Jesus siger ingenting, Jesus gør som sådan ikke noget, andet end et være til i mødet med et andet menneske. Og som et lyn fra en klar himmel slår det ned i Zakæus: Han skænker sin rigdom bort.

Her er det for mig at se uden betydning, om det drejer sig om rigdom og hvilket beløb, Zakæus giver afkald på; det drejer sig om at løsrive sig fra de ting og magter, der får os til at stræbe efter noget andet end nærheden med vores næste. En klog teolog sagde engang til mig, at synd er, når du ikke henter dit barn i børnehaven; når din karriere bliver vigtigere... Jo, det er et eksempel på synd; på samme måde som Zakæus og hans rigdomme er et eksempel – når noget som helst bliver vigtigere end samværet med andre mennesker: Hvad står imellem mig og min næste?

Og nu til det første spørgsmål: Hvem i fortællingen identificerer vi os med?

Mest nærliggende for mange af os er det nok at identificere os med Zakæus. Det er Zakæus, der får besøg, og jeg tror gerne, vi vil identificere os med denne fortællings hovedperson. Og så kan vi jo begynde at overveje, hvilket træ, vi skal klatre op i, for at Jesus kommer på besøg; når Jesus nu kommer igennem Jerlev/Ødsted, hvilket træ kommer han så forbi, og hvilket træ kan vi klatre op i, så vi på en gang kan se og er skjult – og dog ikke så skjult, at Jesus ikke finder os? Hvad skal vi gøre for at møde Jesus? Hvilken indstilling er den rigtige? Hvilken bøn er den korrekte?

Men hvis identifikationen med Zakæus går ud på at regne ud, hvordan jeg får besøg af Jesus, så er jeg bange for, at dem, jeg ligner mest i fortællingen, er folkene omkring Jesus, der siger: ”Han er gået ind som gæst hos en syndig mand!”

Det er usandsynligt at folk på Jesu tid ville identificere sig med en tolder. I dag er toldere ikke marginaliserede mennesker, men det var de sandelig dengang, og det svarer muligvis til krigstidens stikkere. Og derfor er det yderst provokerende, at Jesus besøger netop toldereren.

Alligevel står spørgsmålet tilbage i forhold til, hvem i fortællingen, vi identificerer os med: hvad er det, jeg skal gøre, for at Gud vil gæste mit hus?

Svaret er, at Gud allerede er gæst. Svaret er, at Gud er til stede i dåben og i nadveren. I de to ritualer, hvor det drejer sig om det mellemmenneskelige: hvor det eneste fokus er kærligheden og det livgivende møde med Gud og vores næste; de to ritualer, hvor vi kun kan komme, som vi er; for vi er kendt og anerkendt som uperfekte, elskende, marginaliserede, undertrykkende, fordømmende, syndige og egocentriske mennesker – *af Gud!* og alligevel er dåben det sted, hvor Gud vælger at være gæst i vores liv – helt og aldeles ufortjent, og nadveren er det sted, hvor vi møder Gud og opdager, at det vigtigste er de mennesker, vi er

bænket med. Nadveren er det møde med Gud, som Zakæus oplever, og ved nadveren er vi både værter og gæster. I nadveren kan vi erkende, at vi bør give halvdelen af alt, hvad vi ejer, til de fattige. Eller sagt med andre ord: Vi skifter fokus fra at stræbe efter mere og mere, til at stræbe efter nærhed og omsorg og fællesskab: For al virkeligt liv er møde.

”I dag er der kommet frelse til dette hus, fordi også han er en Abrahams søn. For Menneskesønnen er kommet for at opsøge og frelse det fortabte.”

Det er ikke Zakæus’ gerning, at give halvdelen af sine rigdomme til de fattige, der er frelsen. Frelsen er, at Zakæus bliver en del af fællesskabet; at Zakæus også er Abrahams søn, og ikke fordømt og marginaliseret. Det siger mig, at Guds frelse sikkert rækker langt ud over de grænser, jeg kan acceptere. At hvad mennesker fordømmer, det er Menneskesønnen kommet for at opsøge og frelse.

Og når vi nu ved, at vi nok hører til de fortabte, så forstår vi måske også, at vi er kaldet til at følge Jesus ind i den omsorg for de fattige, som Zakæus kaldes til.

For at være fortabt er i virkeligheden at være fundet af Gud; og at være fundet er at finde sin næste. At finde vores næste er at lade Gud tage bolig i vores fattigdom.